

Evanghelia după Ioan - introducere -

Primele 18 versete par a fi prologul Evangheliei. În acest prolog Ioan afirmă, cu maximă claritate, dumnezeirea lui Hristos. El rostește câteva adevăruri fundamentale despre Hristos și pare să introducă principalele teme ale Evangheliei. Introducerea ne aduce aminte de pasajul în care Ioan ne descoperă scopul Evangheliei sale: „*Isus a mai făcut înaintea ucenicilor Săi multe alte semne care nu sun scrise în cartea aceasta. Dar lucrurile acestea au fost scrise pentru ca voi să credeți că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu; și crezând să aveți viața în Numele Lui.*” Deci Evanghelia poate fi privită ca o demonstrație a mesianității și divinității lui Isus.

În prolog Ioan afirmă divinitatea și mesianitatea lui Isus, apoi urmează demonstrația, pentru ca aceasta să culmineze cu declarația lui Toma din cap.20: „*Domnul meu și Dumnezeuul meu!*”. În urma mărturiei lui Isus, Toma a fost adus la credință. Ioan dorește ca cititorul, la fel ca și Toma, în urma înțelegerii dovezilor, care susțin identitatea lui Isus, să declare divinitatea Lui Isus. Mă întreb cui i s-a adresat inițial Evanghelia? S-a adresat ea celor credincioși, pentru a le întări credința în Isus, sau celor necredincioși cu scopul convertirii lor? S-a adresat ea mai degrabă evreilor decât grecilor (neamurilor) sau invers? Ioan ne spune că Isus a făcut multe alte semne. Totuși el selectează doar câteva dintre ele cu ajutorul cărora el realizează o demonstrație. El selectează, probabil, acele semne cu un impact mai mare pentru auditoriu. Toate semnele făcute de Isus vorbesc despre adevărata Sa identitate. Ioan nu poate descrie toate semnele, căci ar fi fost prea mult și cititorii nu ar fi avut suficient timp să citească. El selectează acele semne care au o semnificație deosebită pentru auditoriu. Semnele din Evanghelia lui Ioan sunt suficient pentru a convinge pe destinatarii Evangheliei că Isus este Mesia, Fiul lui Dumnezeu.

Aceste observații ne fac să insistăm și mai mult asupra întrebării: cui i-a fost adresată inițial Evanghelia? Din această întrebare decurge o altă întrebare: ce fel de dovezi ne prezintă Ioan în Evanghelia sa? Ce fel de argumente erau relevante pentru destinatarii Evangheliei și cum puteau acestea să îi convingă cu privire la identitatea lui Isus? O altă întrebare, care îmi vine în minte, este următoarea: toate pasajele din Evanghelie au rol demonstrativ? În Evanghelie descoperim multe discursuri ale lui Hristos, pline cu afirmații despre Sine și cu învățături pentru Biserică? Au aceste discursuri, în primul rând, un scop apologetic și demonstrativ? Dacă da, în ce măsură afirmațiile lui Hristos despre Sine sau învățăturile Sale pentru Biserică pot constitui o dovadă în sine cu privire la adevărata Sa identitate? Oare destinatarii credeau în Isus, dar se confruntau cu învățături false despre Isus care nu-L negau pe Isus dar negau divinitatea lui Isus, și atunci Ioan îi întoarce pe cititori la afirmațiile lui Isus despre Sine, spunându-le: dacă Îl recunoașteți pe Isus, iată ce a rostit El despre Sine!

Este prematur să răspundem acum la aceste întrebări, dar este important să le avem în minte atunci când vom studia Evanghelia. Din lecturarea Evangheliei am identificat câteva posibile tipuri de argumente pe care le folosește Ioan:

- **Martorii oculari** – Ioan a scris Evanghelia în primul secol. Multe dintre personajele din Evanghelia încă trăiau și puteau fi găsite și întrebate cu privire la veridicitate relatării lui Ioan. Ioan însuși se declară a fi unul dintre acești martori oculari. Acest tip de argument era relevant atât pentru evrei cât și pentru neamuri. Pentru a fi convingătoare, semnele trebuiau să fie mai întâi veridice din punct de vedere istoric, adică să se fi întâmplat cu adevărat.
- **Afirmațiile lui Isus** – acestea puteau fi relevante pentru cei care credeau în Isus, dar erau tulburați de învățături și evanghelii false, care afirmau că de fapt Isus nu a fost Fiul lui Dumnezeu și că nu a susținut acest lucru. Ioan aduce înaintea cititorilor afirmațiile lui Isus despre Sine: ele susțin mesianitatea și divinitatea Sa.
- **Legitimarea din partea Vechiului Testament** – Venirea lui Mesia este o promisiune făcută de Vechiul Testament. Vechiul Testament este revelația scrisă a lui Dumnezeu și este o mărturie și o lumină printre popoare. În întunericul lumii dinaintea de Hristos, Vechiul Testament strălucește cu toată puterea. Vechiul Testament este o capodoperă a Creatorului și reprezintă o dovadă în sine. Vechiul Testament mărturisește despre sine și nu are nevoie de dovezi externe. El este în sine, prin măreția sa, dovada că este Cuvântul inspirat al Creatorului. Vechiul Testament vestește venirea lui Mesia. Astfel, doar el îl poate legitima pe Isus ca Mesia. Însuși Isus Se lasă legitimat de Scripturi: „*Cercetați Scripturile pentru că socotiți că în ele aveți viața veșnică, dar tocmai ele mărturisesc despre Mine.*” (Ioan 5:39). Ioan face multe referiri la Vechiul Testament și dovedește că Isus a împlinit promisiunile făcute de Scripturi cu referire la Mesia. Acest tip de argument este relevant pentru evreii credincioși și necredincioși, pentru grecii credincioși și pentru grecii prozeliți (care au aderat la iudaism).
- **Sensibilitatea conștiinței umane** – În Romani Pavel ne spune că Domnul nu S-a revelat doar în Scripturi, ci și în creație și în conștiință. Deci, făptura creată are o conștiință în care Domnul S-a revelat. Astfel, creatura are în ea însăși niște senzori speciali, o capacitate intrinsecă de a-și recunoaște Creatorul, de a recunoaște adevărata viață. Am fost creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și, prin actul creației, avem în noi înșine o sete profundă după Creator, după adevărata viață. Sufletul nostru are capacitatea de a recunoaște adevărata viață. În fața cuvintelor, faptelor, frumuseții și slavei lui Isus, o voce profundă, din adâncul nostru va grăi cu putere: „Iată adevărul, iată adevărata viață!” În Evanghelia avem exemplele unor oameni a căror conștiință recunoaște glasul Creatorului. Astfel, apozii care trebuiau să îl prindă pe Isus, s-au întors la farisei și le-au spus: „*Niciodată n-a vorbit vreun om ca omul acesta.*” (Ioan 7:46).
- **Lucrarea tainică a Duhului Sfânt și Cuvântul care este viu** – cum este posibil ca aceste cuvinte scrise de Ioan să convingă un om, din secolul nostru, că Isus este Fiul lui Dumnezeu? Informația în sine nu poate produce adevărata schimbare. Dar în spatele informației este Duhul dătător de viață. Cuvântul este viu. În spate este o Persoană care prin Duhul Său ne cercetează adâncul sufletului. Atunci când citim, Duhul Sfânt ne deschide tainele sufletului și îl ademenește pe acesta cu proștețimea vieții din Dumnezeu. În acest context, sufletul uman, care tânjește din naștere după viața din Dumnezeu, recunoaște adevărata viață. În fața cuvintelor Scripturii se produce o minune. Ne dăm seama că acest Cuvânt este viu. El parcă ne cunoaște toate tainele sufletului și ne vorbește în mod personal. Începem să ne întrebăm dacă autorul ne cunoștea și dacă nu cumva noi suntem adevărații destinatari ai Evangheliei. Ne minunăm că autorul pare să ne cunoască

chiar mai bine decât ne cunoaștem noi. Începem să ne dăm seama că în spatele cuvintelor este cineva viu care ne cunoaște și vrea ca, prin intermediul Scripturii, să ne vorbească în mod personal.

În fața acestei taine, capitulăm, cădem în genunchi și strigăm, ca Toma de altă dată, din adâncul sufletului nostru: „*Domnul meu și Dumnezeu meu!*”. Este ceva dincolo de rațiune, dar care nu neagă rațiunea. Argumentele raționale reprezintă ceva foarte important, dar nu totul. Credința apare în urma unei revelații speciale. Această revelație o dăruiește Duhul Sfânt și atingerea Lui, prin cuvintele vieții, face ca sufletul nostru (rațiune dar și emoții, sentimente) să recunoască adevărata viață, care are pentru noi un gust inconfundabil, căci pentru aceasta am fost creați. La fel ca și Petru, fără să înțelegem multe lucruri, cu multe neclarități și contradicții, vom rosti totuși: „*Doamne, unde să plecăm? La Tine sunt cuvintele vieții.*”. Scriind aceste cuvinte, încep să îmi înțeleg cu adevărat convertirea. La 13 ani am început să citesc consecvent Scriptura. La început era o simplă lectură, dar apoi cuvintele erau din ce în ce mai vii și îmi vorbeau mie. Fără să înțeleg foarte multe și fără să am foarte multe argumente raționale, am simțit din adâncul ființei că acolo este viața, adevărul, Creatorul meu. Sufletul meu a recunoscut cu toată puterea ceva iubit și parcă pierdut de mult, și pe care totuși nu-l mai întâlnisem până atunci. Duhul de viață mi-a atins sufletul, și acesta și-a recunoscut Creatorul. Eu nu am făcut decât să mă las purtat de acest strigăt profund din sufletul meu: „*Domnul meu și Dumnezeu meu!*”. Aici a început umblarea mea cu Domnul. Între timp credința mea s-a îmbogățit cu multe argumente raționale și experiențiale, dar totul a început cu întâlnirea misterioasă dintre atingerea Duhului și setea sufletului meu după adevărata viață. Poate de aceea, Ioan folosește în Evanghelie atât de des cuvântul „viață”. Este într-adevăr un cuvânt privilegiat în Evanghelie.

Din perspectiva acestor tipuri de argumente, pe care le identificăm în Evanghelie, putem emite ipoteza că Evanghelia s-ar fi adresat unui auditoriu divers, care includea deopotrivă credincioși și necredincioși, deopotrivă evrei și greci. Fiecare pasaj al Evangheliei are menirea de a ne convinge sau de a ne întări convingerea că Isus este Mesia, Fiul lui Dumnezeu. Evanghelia este astfel relevantă atât pentru credincioși, cât și pentru necredincioși. Cei credincioși s-ar putea apropia în mod superficial de Evanghelie spunând: „*Dar eu cred de mult că Isus este Mesia, Fiul lui Dumnezeu.*” Dar Ioan ne avertizează accentuând următorul adevăr despre credința mântuitoare: ea este mai mult decât o acceptare intelectuală a mesianității și divinității lui Isus. În Evanghelie descoperim două feluri de credință. Sunt unii care cred, și totuși nu sunt recunoscuți de Isus ca ucenici ai Lui, și unii care cred și sunt recunoscuți de Isus. Credința că Isus este Fiul lui Dumnezeu ne transformă viața și este mereu supusă unui asalt din partea celui rău. De fapt, lipsa de putere din viața de creștin are ca și cauză puțină noastră credință în mesianitatea și divinitatea lui Isus. Aici este marea bătălie până la sfârșit: credem noi că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu? De exemplu, îngrijorările din viața noastră trădează puțină noastră credință în divinitatea lui Isus. Dacă am crede cu adevărat că Isus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu Însuși, care are grijă de nevoile copiilor Lui, oare am mai ceda în fața îngrijorărilor? Și, atenție, este vorba de credința mântuitoare. Sunt unii teologi care propun două credințe: credința mântuitoare și credința care produce creșterea spirituală. Este o gravă eroare teologică. Este o singură credință. Credința autentică în divinitatea lui Isus se dovedește prin faptele noastre din viața de zi cu zi. De exemplu, dacă există căderi în păcat frecvente în viața unui credincios, cauza este că se îndoiește de faptul că Isus este adevărata viață. Dacă ar crede că Isus este viața, ar mai căuta apa vieții și fericirea în puțuri crăpate și în plăcerile păcatului? Evanghelia după Ioan ne va radiografia credința mântuitoare. A crede că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, aceasta este provocarea Evangheliei. Cât de fragilă sau cât de puternică este credința noastră? Evanghelia va

aduce lumina. Dar nu doar atât, ea ne va da prilejul să creștem în credință, să putem rosti din toată inima: Domnul meu și Dumnezeuul meu! La Tine sunt cuvintele vieții!

Structura Evangheliei este simplă. Ioan creionează o introducere (1:1-18) și o încheiere (cap.21) între cele două descoperim trei secțiuni mari:

- **1:19-12:50** Semnele și discursurile lui Isus (despre Sine)
- **13:1-17:26** Învățăturile lui Isus pentru ucenici (Biserică)
- **18:1-20:30** Moartea și învierea lui Isus

Deci, cele trei secțiuni reprezintă cei trei piloni ai demonstrației lui Ioan.